

[Statsministeren]

dere spørgsmål tror jeg vi får en bedre og mere rigtig debat. I så fald fremtræder nemlig raketproblemet som det centrale delelement i Øst-Vest-forholdet, som det jo er blevet. Og læg mærke til, at jeg i mit spørgsmål har placeret Danmark inden for dets tilhørsforhold, dvs. i den sikkerhedspolitiske alliance, vi er medlem af! Det er NATO, som et stort flertal i dette ting og i dette land er tilhængere af at vi fortsat skal være medlem af. Det er dér, vi har en reel indflydelse, hvis vi vel at mærke bruger den rigtigt.

Det er ikke i Moskva. Der er vore påvirkningsmuligheder små, ligesom den sovjetiske befolknings muligheder er det. Glem ikke, at befolkningen i Sovjet er afskåret fra at føre antiatomvåbenkampagner, som vi kender dem hos os! Det er som bekendt illegal, statsfjendtlig aktivitet. Så meget mere kan vi i Vesten undre os over, at næsten alle vore aktivister var tavse som graven gennem alle de år, hvor Sovjetunionen så helt unødvendigt provokerende og aggressivt opstillede sine frygtindgydende nye atomraketter rettet mod mål i Vesteuropa.

Uanset partifarve er jeg sikker på at vi alle simpelt hen er rædde for atomvåbnenes frygtelige ødelæggelsesevne. At komme af med dem, komme af med dem alle, er et mål, vi ikke skal opgive. At få disse våben begrænset væsentligt må være det foreløbige, realistiske mål, men medens vi arbejder intenst for denne rustningsbegrænsning og afspænding, er det efter min bedste tro uhyre vigtigt, at den vestlige offentligheds naturlige og menneskelige frygt ikke bliver et instrument, som kan misbruges af sovjetisk militærpolitik, for så ville vi netop ikke kunne nå frem til en sikre balance på det lavest tænkelige niveau.

At opstille, som Sovjetunionen har gjort det, nye truende våbensystemer rettet mod Vesteuropa, er ikke tillidskabende, og da især ikke, når det sker på et tidspunkt, hvor afspændingspolitikken befinder sig på et højdepunkt, som vi jo oplevede det, hvor vi alle i Øst og i Vest netop undertegnede Helsingforsslutakten, som gav store håb.

At besvare en sådan trussel med uden videre at opstille egne modvåben ville heller ikke have været tilfredsstillende, men det gjorde vi heller ikke.

Netop derfor forsøgte NATO-alliancen med dobbeltbeslutningen i december 1979 at komme ud af automatikken. Man forbandt et

langt varsel om deployering med et tilbud om forhandling. To statsmænd må ganske naturligt for os i Danmark stå som de hovedansvarlige for dobbeltbeslutningen og også hele strategien og tænkningen bag den: daværende præsident Jimmy Carter og daværende statsminister Anker Jørgensen.

Regeringen har adskillige gange fremhævet disse forhold og redegjort for INF-forhandlingernes forløb, og vi vil i dag, som folketinget har anmodet om det, redegøre for den seneste udvikling. En sådan ajourført redegørelse må imidlertid indledes med en understregning af, at det afgørende, centrale i dobbeltbeslutningen er, at man fra NATOs side tilbød forhandling og ikke blot uden videre gav den nukleare oprustningsspiral en yderligere omdrejning.

Jeg – og, tror jeg, hele dette ting – håber inderligt, at INF-forhandlingerne må krones med held. Vi ønsker ikke Øst-Vest-konfrontation i dette spørgsmål. Vi gør det selvfølgelig heller ikke i andre spørgsmål, der kan skille Øst og Vest. Tværtimod, vi ønsker at fremme dialogen mellem Øst og Vest. Det besøg, den danske udenrigsminister netop har aflagt i Moskva, er jo et bevidst udtryk for den danske regerings vilje hertil. Men vi kan ikke lade modparten diktere os betingelserne for en sådan dialog, og vi kan ikke give Moskva vetoret over Vesteuropas forsvar. Det må være klart, at både vestlige og østlige sikkerhedsinteresser skal tilgodeses som resultat af dialogen. Det skal også den største fællesinteresse mellem Øst og Vest, nemlig den at undgå, at atomvåbnene nogen sinde bliver brugt.

Men garantien for, at de ikke bliver brugt, ligger ikke i at affinde sig med en ensidig sovjetisk opbygning af kernevåben i Østeuropa, den ligger i gensidige og balancerede nedskæringer i både Øst og Vest. Kun derved sikres en troværdig og pålidelig stabilitet, og kun ved at sikre stabiliteten kan vi øge den gensidige tillid. Vi sikrer ikke tilliden, hvis vi bare prisgiver balancen og stabiliteten.

Når det er sagt, vil jeg også gerne advare imod at forfalde til det, som den tidligere britiske udenrigsminister, lord Carrington, for nylig så rammende kaldte det nukleare bogholderi. Vi må ikke kun tælle raketter. Vi må også tælle raketter, for det er nu engang – desværre – en del af den virkelighed, der